

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2002, miðvikudaginn 3. júlí, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Íris Ösp Ingjaldsdóttir, Ólafur Haraldsson, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 6/2002**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F hins vegar, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 21. maí 2002 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 17. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 21. maí 2002, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögmanns varnaraðila, dagsettu 10. júní 2002. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 18. júní 2002 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. júní og 3. júlí.

II.

Málsatvik.

Sóknaraðili kveðst hafa byrjað viðskipti sín við varnaraðila í lok árs 1996. Hinn 18. september 1998 gerðu aðilar málsins með sér fjárvörslusamning. Kemur þar fram að varnaraðili skyldi verja fé sóknaraðila til kaupa í „*Verðbréfasj. KPI*“, „*Hlutabr.sj. Norðurl*“, „*Sjávarút.v.sj. Ísl.*“, „*Lux-Alþjóðl.*“ hlutabréfum og skuldabréfum, bankavíxlum, ríkisvíxlum, víxlum sveitarfélaga og fyrirtækja og í öðrum skráðum hlutafélögum. Á afriti því sem varnaraðili hefur sent úrskurðarnefndinni hefur eftirfarandi verið handskrifað á samninginn: „*Nýta sérstök tækifæri í hlutabréfum.*“ Ekki hafa aðilar sett stafi sína við þessa viðbót sérstaklega en hana er ekki að finna í því eintaki samningsins sem fylgdi kvörtun sóknaraðila til nefndarinnar.

Í gögnum málsins kemur fram að fjármunir sóknaraðila í vörslu varnaraðila hafi að markaðsvirði numið um 8,5 milljónum króna í febrúar 1997, 8,7 milljónum í ársbyrjun 1999, 10,5 milljónum í árslok 1999, 7,9 milljónum í árslok 2000, 6,9 milljónum króna í árslok 2001 og 6,3 milljónum um miðjan maí 2002.

Hinn 23. mars 2000 voru keypt hlutabréf í nafni sóknaraðila í Decode Genetics að nafnvirði 200 bandaríkjadalir á genginu 42,5 fyrir alls kr. 634.032,- að meðtöldum kostnaði. Umrætt félag var þá óskráð. Hinn 13. ágúst 2001 voru sömuleiðis keypt

hlutabréf í öðru óskráðu félagi, Karen Millen, að nafnvirði 140 sterlingspund á genginu 25,11 fyrir alls kr. 498.198,- að meðtöldum kostnaði.

Sóknaraðili kveðst margsinnis hafa lýst yfir áhyggjum sínum og óánægju við varnaraðila um þróun mála. Í rafpósti til varnaraðila, dagsettum 6. maí 2002, segir sóknaraðili lækkun höfuðstóls óviðunandi með öllu. Er þar sérstaklega fundið að kaupum á hlutabréfum í óskráðum félögum. Eftir frekari tölvusamskipti aðila óskaði sóknaraðili þess með rafpósti 17. maí 2002 að varnaraðili bætti honum með einhverjum hætti þá rýrnun sem orðið hefði á eignum hans í vörslu varnaraðila. Því var hafnað af varnaraðila sama dag. Málinu var þá skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 17. maí 2002.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili kveður upphaflegan höfuðstól hafa numið 8,5 milljónum króna en hann sé nú kr. 6,5 milljónir króna. Að frádræginni eigin úttekt að fjárhæð kr. 580.000,- hafi tapast kr. 1.420.000,- af höfuðstól í vörslu varnaraðila.

Sóknaraðili kveðst í upphafi hafa tekið fram við varnaraðila að ekki gæti orðið um áhættufjárfestingar eða bindandi (sic) fjárfestingar að ræða þar sem hann gæti þurft á fénu að halda með stuttum fyrirvara til húsnæðiskaupa. Sóknaraðili kveður fjárfestingar varnaraðila fyrir hans hönd í vaxandi mæli hafa þróast yfir í hlutabréfakaup og hinn 8. maí 2002 hafi svo verið komið að langstærstur hluti safnsins hafi verið í hlutabréfum.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili bendir á að samsetning eigna sóknaraðila hafi breyst í kjölfar fjárvörslusamnings aðila. Í upphafi árs 1999 hafi 75% eigna verið í verðbréfasjóðum en í lok þess árs um 60%. Hafi sóknaraðili verið óánægður með ávöxtun sem þeir gáfu og viljað auka vægi hlutabréfa í safninu. Hafi það verið gert á árinu 2000. Varnaraðili bendir á að sóknaraðili hafi ekki óskað eftir að fjárfestingastefnunni yrði breytt og hann hafi ekki hirt um að skila undirrituðu eintaki af nýjum fjárvörslusamningi sem honum hafi verið sent í lok árs 2000 þar sem fjárfestingastefnan hafi verið afmörkuð nánar.

Varnaraðili kveður erfitt að átta sig á að hverju kvörtun sóknaraðila beinist öðru en því að eignir sóknaraðila hafi ekki verið ávaxtaðar í samræmi við væntingar hans. Þó megi ef til vill segja að gagnrýni sóknaraðila beinist að því að of mikið hafi verið fjárfest í hlutabréfum og síðan að of mikið hafi verið fjárfest í óskráðum hlutabréfum.

Varnaraðili segir sóknaraðila hafa fengið sent yfirlit á sex mánaða fresti auk þess sem kaupnótur (sic) hafi verið sendar í hvert sinn sem breyting varð á eignasafninu. Hafi sóknaraðili ekki gert athugasemdir við kaup í einstökum félögum eða þær breytingar sem urðu á fjárfestingastefnunni fyrr en gerð var athugasemd við kaup á bréfum í Karen Millen.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili hafi ekki gert athugasemdir við kaup í Decode Genetics á þeim tíma sem þau áttu sér stað þó svo að hann hafi fylgst vel með samsetningu eigna sinna. Varnaraðili vísar til þess að félagið hafi nú verið skráð á markað. Þá kveður varnaraðili að óverulegur hluti eigna sóknaraðila sé nú í óskráðum hlutabréfum. Segir varnaraðili að sóknaraðili hafi fengið sendar upplýsingar um Karen

Millen eftir að hann gerði athugasemdir við kaup á bréfum í félaginu. Hafi sóknaraðili síðan ekki kvartað sérstaklega yfir kaupunum eða óskað eftir því að þau yrðu seld.

Varnaraðili telur að öll viðskipti sem hann hafi gert á grundvelli fjárvörslusamnings við sóknaraðila hafi verið í samræmi við efni hans.

V.

Niðurstaða.

Skilja verður málatilbúnað sóknaraðila svo að hann geri kröfu til þess að varnaraðili greiði honum kr. 1.420.000,-. Þá verður málatilbúnaður varnaraðila ekki skilinn öðru vísi en svo að hann geri kröfu um að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Málatilbúnaður sóknaraðila er ekki svo skýr sem vera skyldi. Af honum verður þó ekki annað skilið en að sóknaraðili telji sig hafa orðið fyrir fjártjóni vegna athafna og/eða athafnaleysis varnaraðila við vörslu fjár sóknaraðila. Í gögnum málsins kemur fram að sóknaraðili hefur sérstaklega gert athugasemdir við kaup á hlutabréfum í óskráðum hlutafélögum.

Hinn 23. mars 2000 voru keypt hlutabréf í nafni sóknaraðila í Decode Genetics að nafnvirði 200 bandaríkjadali á genginu 42,5 fyrir alls kr. 634.032,- að meðtöldum kostnaði. Umrætt félag var þá óskráð. Hinn 13. ágúst 2001 voru sömuleiðis keypt hlutabréf í öðru óskráðu félagi, Karen Millen, að nafnvirði 140 sterlingspund á genginu 25,11 fyrir alls kr. 498.198,- að meðtöldum kostnaði. Umrædd bréf eru enn í eigu sóknaraðila.

Í fjárvörslusamningi aðila er ekki að finna heimild til handa varnaraðila til að kaupa í nafni sóknaraðila hlutabréf í óskráðum félögum. Handskrifuð viðbót á samning aðila hefur hér enga þýðingu. Þá getur varnaraðili í engu byggt rétt sinn á drögum að fjárvörslusamningi sem sóknaraðili hefur ekki samþykkt eða ritað undir. Hefur varnaraðili heldur ekki getað sýnt fram á að sóknaraðili hafi veitt samþykki fyrir kaupum á bréfum í óskráðum félögum, hvorki áður en kaup gerðust né síðar. Stóð það varnaraðila þó nær að tryggja sér sönnun þess. Engu breytir þótt annað hinna óskráðu félaga hafi síðar verið skráð á markað. Samkvæmt þessu hefur varnaraðili farið út fyrir það umboð sem hann hafði til kaupa í verðbréfum í nafni sóknaraðila. Er háttsemi varnaraðila í andstöðu við skyldur hans samkvæmt ákvæðum III. kafla laga nr. 13, 1996 um verðbréfavíðskipti, en þar er að finna ákvæði um réttindi og skyldur fyrirtækja í verðbréfaþjónustu. Varnaraðila ber að bæta sóknaraðila það tjón sem hann hefur orðið fyrir sökum þessa.

Að öðru leyti en að framan greinir verður ekki annað séð en að fjárvarsla varnaraðila hafi verið í samræmi við fjárvörslusamning aðila og er ekkert það fram komið sem bendir til saknæmrar vanrækslu varnaraðila við vörslu fjár sóknaraðila.

Samkvæmt framansögðu hafa alls kr. 1.132.230,- verið notaðar til kaupa í hlutabréfum í óskráðum félögum. Þykir rétt að sóknaraðili verði eins staddur og að umrædd kaup hefðu aldrei átt sér stað. Ber varnaraðila því að greiða sóknaraðila kr. 1.132.130,- að frádregnu andvirði hlutabréfa að nafnvirði 200 bandaríkjadali í Decode Genetics og gegn innlausn hlutabréfa að nafnvirði 140 sterlingspund í Karen Millen á uppgjörsdegi, en samkvæmt upplýsingum nefndarinnar er ekki til skráð markaðsverð bréfa í síðarnefnda félaginu. Þykir því rétt að varnaraðili leysi til sín bréfin á kaupverði. Eins og málatilbúnaði sóknaraðila er háttað er ekki unnt að mæla fyrir um vaxtagreiðslur honum til handa.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Varnaraðili, fjármálafyrirtækið F, greiði sóknaraðila, M, kr. 1.132.130,- að frádregnu andvirði hlutabréfa að nafnvirði 200 bandaríkjadalir í Decode Genetics og gegn innlausn hlutabréfa að nafnvirði 140 sterlingspund í Karen Millen á uppgjörssdegi.

Reykjavík, 3. júlí 2002.

Guðjón Ólafur Jónsson

Íris Ösp Ingjaldsdóttir

Ólafur Haraldsson

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason